

**Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан
хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 1087-ҳадис**

1087 – عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا قَامَ نِصْفَ اللَّيْلِ، وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأَنَّمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ [656].

وَفِي رِوَايَةِ التِّرْمِذِيِّ عَنْ عُثْمَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ شَهِدَ الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ كَانَ لَهُ قِيَامُ نِصْفِ لَيْلَةٍ، وَمَنْ شَهِدَ الْعِشَاءَ وَالْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ كَانَ لَهُ كَقِيَامِ لَيْلَةٍ». قَالَ التِّرْمِذِيُّ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ [221].

1087. Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Ким хуфтонни жамоат билан ўқиса, кечанинг ярмини қоим қилгандек бўлибди. Ким бомдодни ҳам жамоат билан ўқиса, кечанинг ҳаммасини қоим қилгандек бўлибди», деганларини эшитганман», деди».

Имом Муслим ривояти.

Имом Термизийнинг Усмон розияллоҳу анҳудан қилган ривоятларида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким хуфтон намозини жамоат билан ўқиса, кечанинг ярмини ибодат билан бедор ўтказганнинг савобига эришибди. Ким хуфтон ва бомдод намозларини жамоат билан ўқиса, кечанинг барчасини бедор ўтказганнинг савобига эришибди», дедилар.

Имом Термизий бу ҳадисни ҳасан, саҳиҳ, деб айтдилар.

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифда хуфтон ва бомдод намозларини жамоат ила ўқишга алоҳида тарғиб қилинмоқда. Чунки бу икки намоз кишилар дам олишни, ухлашни хоҳлайдиган вақтларда бўлади. Ана ўша хоҳишларини енгиб, жамоат билан хуфтон ва бомдод ўқиш кечани бутунлай намоз ўқиб ўтказиш савобига тенглаштирилмоқда.

Бу маъно Абу Довуд ва Термизий келтирган лафзда яна ҳам аниқроқ қилиб айтилмоқда:

«Ким хуфтон намозига жамоат ила ҳозир бўлса, кечанинг ярмини бедор ўтказгандек бўлар. Ким хуфтон ва бомдодни жамоат билан ўқиса, кечани бедор ўтказгандек бўлур».

Шунинг учун ҳам ҳаммамиз бу икки намозни жамоат билан ўқишга ҳаракат қилаверишимиз керак.

Киши намоз ўқиса ва бу билан Аллоҳ розилигини талаб этса, унда нима учун жамоатга қўшилмай, ўзи (якка) уйида ўқийди?! Ақлли киши ҳеч қачон кам нарсани кўп нарсадан устун қўймайди. Айниқса, бу нарса Ислом дини арконларидан муҳими бўлганидан унга кўпроқ аҳамият беришимиз лозим.

Бизлар эса гоҳо арзимас нарса ёки манфаатга эга бўлиш учун қанчадан-қанча водийларни кесиб ўтиб, бир қанча жамиятлар сафига кирамиз. Аммо қўлимизга илиниши осон бўлган диний манфаатларга юзланмаймиз. Аллоҳнинг йигирма етти марта кўпаядиган савоби нафсларимизга оғир келади. Жамоатга ҳозир бўлиб, намозни вақтида адо этишдан моддий машғулот ҳамда тижоратларимиз тўсиб қўяди. Аммо Аллоҳ шиорларини улуғлаб, Унинг ваъдасига ишониб, Унинг савобидан умидвор бўлиб, ҳисоб-китобини пухта қилган кишиларни бу вожибни адо этишдан турли сабаблар, узрлар тўса олмайди.

Бу ҳақда Аллоҳ таоло бундай дейди: «(Учироқ) кўтарилишига (қурилишига) ва уларда ўзининг номи зикр қилинишига Аллоҳ изн берган уйларда (масжидларда)дир. У (масжид)ларда эртаю кеч Унга тасбеҳ айтадиган кишилар бор, уларни на тижорат ва на савдо (ишлари) Аллоҳнинг зикридан, намозни баркамол адо этишдан ва закот беришдан чалғита олар. Улар диллар ва кўзлар изтиробга тушиб қоладиган кун (қиёмат)дан қўрқурлар» (Нур сураси, 36-37-оятлар).

“Саҳобалар қиссаси” китобида зикр қилинганидек, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам саҳобалари азон эшитишганида, уни улуғлаб, намозга муштоқ бўлишар эди. Солим Ҳаддод розияллоҳу анҳу тижоратчи эди. Ҳар гал азонни эшитганида ранги сарғайиб кетар эди. Шу заҳоти молларию дўконларини ташлаб, масжидга юрарди.

Манба: hadis.islom.uz

